

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 28.

**A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

*Költ Bétsben Pénteken Octobernek 4 ik napján,
1799-ik esztendőben.*

Hadi Történetek.

Közelébbi ujjságunk' el-indulása után tsak hamar, ilyen hadi történetről szolló tudósitást adatott-ki Bétsben a' fő Hadi Cancellaria, egy tsupán négy Simplex Periodusokból álló, de fontos *Extrablattban*: —

„Oberster Princz Rohan Victor, Trautenberg könnyü batalionnya béli Kadét és Strazsamester Hagen által, azt az előre való hir-adást küldötte Felséges Urunkhoz, hogy az ellenségnek egy 8000 emberekből álló szákalzsa *Domo-d'-Offola* melől Sept. 21-dikénn a' miéinknek *Vogogna* mellett álló posztjokra nyomulván, azt meg-támadta. —

E c

„A' nevezett Oberster, a' nélkül, hogy ezen posztjánál az ellenséggel valóságos tsatázásba botsátkozott volna, magát onnét visszavonta, 22-dikben az ellenséget véletlenül maga meg-támadta, az ezen naponn szerentsésen végzett tsatázást, 23-dikban tovább folytatta, 's-az ellenséget a' *Simplon* hegyhez és *Brieghez* vissza verte, és az után ezt az utolsót el is foglalta. —

„Ezen szerentsés próba-tételnek környülál-lásai, még bővebben meg fognak küldettetni, a' meddig is pedig, az ellenség' vesztesét 3 vagy 4 ezer emberre telzi, a' nevezett Kadét.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 „Oberster Prínz *Rohan* említi, hogy a' nevezett Kadét és Strázsamesler, a' velle lévő emberekkel együtt, magát különösen meg-külömböz-tette, egy battáriát meg-hágott, és azt a' zászlót is, melyet ide el-hozatt, tulajdon maga vette el az ellenségtől.“

Anglia

A' Napkeleti Indiai dolgok — Madrasból, 15-dikénn: —

General Lieutenant *Harris* így irt *Seringapatnamból*, ide, a' Fő Kormányozóhoz Lord *Mornington*hoz: — „

„*Mylord!*

„E' hónapnak (Májusnak) 4-dikénn szerentsém volt szerentsés gyüzedelmeinkről, tsak kevés szókból álló tudósítást tenni; most már bővebben elő adhatom a' dolgot. —

„*Seringapatnamnak* báflyáira tüzelő battériáink, a' melyek Apr. 30 dikánn kezdetek hozzá a' *Bresche* löveshez (a' vár' bé-töréshez, a' hol az után bé-rohanni akartak), már Május 3-dikának estvéjére ugy semmivé tették volt a' kő-falt, hogy az azonn való bé-rohanás is a' következő

napra meg-határozott. Hogy az ellenség semmi e²-félét ne gyanítson, én 4-dikben jó réggel a' futó-sántzokba rendelem-el a' ki-vállogatott seregeket. A' még-támadásra a' napnak melegebb része határozott, minthogy az ellenség ilyenkor leg inkább nem szokott volt az ellentállásra kélzen lenni, 's-ez szerént a' probának ekkor tályban lehetett leg jobb következését várni. — Négy *Europai* Regimentek, és a' többi Regimentekből a' melyek a' tábor' őrzésére künn hagyattak 10 Kompániák, 3 Indus Gránátos Isoportokkal, a' *Nizam* Fejedelemnek 200 embereivel, 100 Pattantyusokkal, 's-Kapásokkal együtt, &c. formáltak, a' Gen. Major *Braid* vezérlése alatt, a' bé-rohanó sereget.

„A' isoportok 1 orakór rukkóltak-ki a' futó-sántzokból a' glazíra, és onnét, a' kemény ellentállásra és heves tüzelésre semmit nem ügyelvén, a' törés felé. Gen. *Braid* két szakaszokra osztotta volt seregét, hogy a' falat egyszermind jobbra is balra is meg-hagassa. Az egyik szakaszt Oberster *Scherbrooke*, a' másikat Oberflieutenant *Doulop* vezette; kik közzül ez az utolsó szenvedett leg-többet a' törésenn: azonban mind kettő, a' nagy ellentállás mellett is szerentsés volt. Mikor már a' bástyákonn mindenütt megszűnt volt a' tüzelés: a' *Tippo-Saib*' háza még ekkor is védelmeztetett. Két fiait voltak itt *Tippónak*, kik végezetre, minekutánna bátorságbanvaló-maradásigértetett volna nékiek, magokat a' fegyveres csoportnak, melytől körülvétetve voltak, által adták. Továbbá a' *Tippo*' Familiája' többi részének védelmére is, a' mely itt a' Fejedelmi palotában találtatott, strázák rendeltettek. —

„A' *Tippo-Saib*' el-esésének csak hamar híre futamodott. *Syed-Scheb*, *Meer-Sadue*, *Syed-Gofar* és több más vezérek, hasonló-képpen el-hullottak. Az után leg elsőbben is arra volt a' gond,

hogy a' zürzavar, a' mely egy ilyen népességű, ennyi számú fegyveres emberekkel meg-rakva lévő, és magát egy számos ágyuzó seregnek tüze miatt öszsze omladozva szemlélő, reá rohanás által el-foglaltatott, gazdag városban, eleinten természet szerént nagy volt, el-tsendesítették. A' Princzek, a' *Tippo'* fiai, a' táborba ki-vitettek. Az után Gen. *Braid'* a' *Tippo'* holt testének fel-keresésére küldö t, a' mely is hosszú keresés után, este felé, egy nagy rakás holt test között meg-találtatván, a' Fejedelmi palotába bé-vitett; ott más nap a' maga Familiaja bélieknek meg-mutattatott, ezektől a' *Tippó* holt testének lenni meg-esmertetett, és végezetre, rangjához alkalmatlanul a' *Chauso-leumába* el-temettetett. —

„*Seringapatnamnak* vára, mind természeti fekvésére, mind pedig a' körülette lévő melle-séges erősségekre nézve, olyan, hogy seregeinknek nagy iparkodásaik által vétethetett meg. kiket is oly tzeállal ajánlok Uraságodnak, hogy Uraságod is leg-jobbán alánlja őket a' Király' és Haza' emlékezetébe. —

„Az után való napokon a' *Tippo'* több Princz fiaihoz is, kik külömb-külobmb seregekkel külömb-külobmb helyeken feküdték, meg hívó levelek botsáttattak, hogy magokat meg-adván, gyűljenek a' többi Princzekhez, a' kik ezen meg-hivattatást azonnal el is fogadták. —

„*Monsieur Chapue*, és a' több itt lévő *Frantziák*, a' kik a' *Frantzia Országló-szék*től való küldtetéssel voltak itt, el-fogattattak, &c. —

„*Harris György*.

A' *Londoni Udvari tudosisás* szerént, meg-ölettetek *Seringapatnamnak* meg-vételében, 70 *Europaiak*, kik között 4 tisztek és 13 *Indusok*; sebet kaptak 263 *Europaiak*, kik között 7 tisztek és 34 *Indusok*, vagynak.

A' magános levelek szerént véghetetlen az a' kints, a' melyet az Anglusok *Seringapatnam*-ban találtak.

* * *

„A' *Hollánda*ba ki szállott első expedíziót vezérlő Gen. *Abercrombie*, valamint szintén *Duncan* és *Mitchel* Admirálok, és lok más ezen expedízióhoz tartozó fő tisztek, *Scotziai* születésűek. Ket *Scottus* Regimentek is voltak jelen tulajdon nemzeti uniformájokban az első ütközetenn, és ezeket, látván a' *Hollandusok*, ugy híresztették volt el, hogy még az első kiállítás' alkalmatosságával is lettek volna *Orosz* feregek az Anglusok között.

A' narants-szin pántlikák' *Londonban*, az ólta, hogy a' *Hollánda*on való szerentsés kiállításnak híre meg-érkezett, 25 pro Centóval kelnek dragábban. Nem tsak a' *Damák'* főkötők és kalapjaik ékeskednek ezen színü pántlikákkal, hanem még a' polta-kotsik, éslovak is. A' *Helderenn*, 151 minden féle, kissébb nagyobb, vas és réz agyukat, 521 hordo puskaport, 2200 pallisád-gerendákat, és sok fasinákat, nyertek az Anglusok a' *Hollandusoktól*, — Azönközben különösnek tartatik *Londonban* az, hogy a' *Bánkó'* *Actziai*, ezen sok kedves hírek után is, nem drágultak ott még eddig. — *Angliából* oly rendelések küldettek volt el, a' *Helsingör* felől jövő és a' *Sund'* szoroffánál az Északi tengerre kivezett, 's-*Orosz* fegyveresekkel rakodott hajók' elibe, hogy útjokat már most tsak egyenesen *Texelhez* vegyék: hanem, az inzenetet vivő hajó nem talalta szembe ezen hajókat, melyre nézve Sept. 6-dikánn ezek egyenesen *Anglia* felé eveztek, és Sept. 7-dikénn már 6000 *Orosz* katonaság kötött volt - ki *Angliába* a' *Yarmouthi*

kikötő helynél. — A' Hollándus hajós-sereg is ide *Yarmouth*hoz vezettedik: hanem annak 13 zászlói már meg érkeztek *London*ba. — A' *Yorki* Hertzeg a' nagy Expeditióznak fő-vezére, egy 80 zászlós hajós sereggel, mely már az 5-dik szakasz fegyveres sereget hozza, Sept. 9-dikénn indult el Angliából. Miad *Hollandiába* gyűl-e' ez a' sok *Anglus* fegyveres nép, nem tudhatni: némelyek szerént 60 ezerre gondolják hogy fogna fel vitettetni a' *Hollandiában* tsatázni fogó *Cod-litus* fegyveres nép. — *Southampton*ban, az illuminálások helyett, a' *Hollandiába* való ki-szállás' alkalmatosságával el-esett katonák' árváiknak és özvegyeiknek számokra, tétettek gyűlytögetések.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' 10-dik Septemberi *Londoni* Udvari ujjság, *Sir Sidney Smith*től való tudositásokat is foglal magába, a' melyeket ő Jun. 16-dikánn a' *Libanus*-ról dátált. Egyebek között ezek a' ki-fejezések is elő fordulnak az ő tudositásában: — „Ha a' *Bonaparte*' projectomai *Syriában* szerentsések lettek volna, még *Konstantinápoly*nak, 's *Napnyugott* felé is, másoknak is, meg kellett volna azt érezni. Szerentsénkre sokat tett az, hogy a' *Libánusi* lakosok' és *Drususok*' Fejedelmeiket magunk' részire hajthattuk, a' kiknek én egy *Circularéban* elejekbe terjesztettem a' *Frantziák*' magok viseletit, és le-irtam azt, hogy ők mely hideg vérrel öldökölték legyen őszi *Jaffában* a' *Török* fogjokat; és meg hivatam őket, hogy egy *Keresztény* Ritternek, 's meg egy principium nélkül való *Renegatus*nak (*Bonaparténak*), barátságaik között, egyenek választást. Ennek a' *Circularé*nak leg jobb következesői voltak. *Acre* várossában az én magam' gyilkos módon való megölettetésem (*Smith* írja mind ezeket), két versben próbáltatott meg: hanem, tsak ugyan semmi nem használt semmit, még az a' hit-szegett pró-

ba sem, mely szerint *Acre* vároffának el-foglal-tatása egy izben az alatt is munkába vétetett volt, a' míg a' Frantziák segyver nyugváft kértek holtjaik el-temettetésére. Végezetre, még is tsak ugyan a' Nazarethi térségek vetettek határt a' *Bonaparte*' Syriai pályafutásának, &c."

Az *Angliai* Parlamentom üléseinek meg-nyit-tatódása azoknak utóbbi bé-záratódásokkor, Oktob. 23-dikére határoztatódott volt: hanem, a' Sept. 10-dikénn költ Udvari Ujjságban ki-hir-dettetett, hogy Sept. 24-dikénn ismét meg fog-nak, külömbkülömb fontos dolgok felett való tanátskozások végett, a' Parlamentom' ülései nyit-tattatni.

A' *Hollandus* hajok ha szintén fel-adták is magokat az Anglusoknak, azt tsak ugyan nem akarták, hogy *Angliába* által hozattassanak: mely-re nézve *Anglus* Matrozok osztattak széljel a' *Hollandus* hajókra, és késérésekre is 6 Anglus hadi hajók adattak melléjek, a' mikor a' *Texell* tenger-öbölből *Anglia* felé útnak indittak. Ad-mirál *Storv* maga azt kívánja, hogy elegendő késérő erő adattassék melléjek.

Frantzia Ország.

Sem Indzsiner General *Marescot*, *Bernadotte* helyett a' Hadi-Ministerséget, sem *Maedonald*, *Lefebvre* helyett a' *Párisi* fő vezérségét, fel nem vállolták. — A' Hadi Ministerséget azután *Du-bois-Crance*nak ajánlotta a' Directorium: addig pedig, míg meg-látja, hogy ez fel fogja e' vál-lalni, *interimaliter* a' *Bernadotte* előtt volt a' Hadi-Ministerre *Milot-Mureau* Generálisra bizta volt a' Hadi-Minister' foglalatosságait. — Már most azt olvassuk az ujjabb *Parisi* levelekből, hogy *Du-bois-Crance* fel-válolta ezen Ministerséget.

Mi okozta a' *Bernadotte*' le-tétetetését, nem írja senki. Hogy a' Directorium most minden-től fél, a' kit vagy a' Royálfiák' vagy a' heve-sebb Republikánusok' partjára hajlani szemiél, ez minden környülállásokból ki tettlik: követ-kezésképpen ki-venni is igyekszik ő az ilyenek' kezéből minden hatalmat. Hogy *Bernadotte*, mind az előbbeni, mind a' mostani Directorium-ra, örökké azért kiáltozott, hogy a' katonaság-ra és tábori dolgokra rosz gond' vagyon, az e'-félék mind bizonyosok *Bernadotte*'ről. Azt se kell el-felejtteni, hogy *Bonaparte* és *Bernadotte*, közelről való Sogoraik egymásnak. Az e' féle meg jegyzésekből lehet ha tsak valami kitsit is okoskodni a' Directoriumnak ezen lépéséről. — Elég mind ezekhez, hogy *Bernadotte* nem Hadi-Minister többé: az sem igaz, hogy valamely fontos expeditzióba küldődne; sőt ugy látszik, hogy leg alább a' környülállásoknak további változá-sokig, tökéletes nyugalomra adja magát.

A' Ministerségnek tölle való el-vétetetését, ilyen irás által adta a' Directorium tudtára *Bernadotte*-nak: — „

„A' Bé-töltető Directorium, Hazafi Minister, a' te oly fok izben ki-nyilatkoztatott kívánsá-godra, a' mely szerezte te ismét a' tábornál ki-vánnál szolgálatba lépni, a' Hadi Ministerséget el-vette tőled. Interimaliter *Milet-Mureau* Di-visions-Generálisra bizza a' Hadi Ministeri fog-lalatosságokat. Add által 'hát néki azokat. A' Directorium, azon idő alatt, mig *Páris*ban fogsz maradni, gyönyörüséggel fog magánál látni, hogy véled azon matériák felől, a' melyek a' néked szánt vezérséget illetik, tanáskozzék.,,

Bernadotte a' Directoriumhoz: — „

„Eppen most vevém a' ti tegnapi rendelése-teket azon mellé tett el-kötelező levéllel együtt,

a' mely által ti jelentitek, hogy el-fogadjátok azt az én el-botsattatásomat, melyet én nem kértem. Sok versben izemeitek' elibe terjesztettem az én fegyveres atyámfiainak kegyetlen állapotjokat. Méjjen el-kedvetlenülve a' hadi Depárton' dispositziója' alá bizattatott eszközöknek elégtelenségek miatt, annak kívánására indittatam, hogy ki-vonhassam magam' ezen tehetetlenségnek állapotjából; ilyen kedvetlen érzekenységek között gyötrődve jelenthettem a' táborhoz való vizitza-vágyodasomat. Mikor ahoz készülnék, hogy *moralis* és adminisztráció béli magam' viselétéről első *Vendemiairetől* fogva számot adjak, azon izemlejtés által adjátok ki, hogy vezérségre szántatok; hozzá tévén ezen jelentésekhez azt is, hogy a' Ministeri foglalatosságokat adjam által *interimaiter Milet-Mureau*nak, a' ki azokat a' helyembe következő Ministernek által fogja adni. Nékem ezen környulállásokat az igallághoz való kötelességből elő kellett itten számlálnom, a' melyel a' velük -együtt- élőknek és a' Historiának tartozunk. Hogy husz esztendeig való izüetlen farodozasaimért meg-érdemlem e' a' nyugodalomra botsáttattak' fizetését, magatok meg-ítélhetitek; hogy szükségem vagyon reá, telyelléggel nem titkolom; de, szükségem vagyon mindenek félett a' nyugodalomra. *Milet-Mureau* minden útasításokat által fog venni töllem, a' melyeket kívánni fog. Békeség, és tiztelet — „

„ *Bernadotte.*

Landau váraban egy hádi laboratoriumban valami puskaporos készületek tüzet kapván, a' magazinum nagy ropogással fel-vettetett, és mind a' varnak mind a' házaknak sok károkat tett.

Párisban egy képet kezdettek árulni mostanság, mellyel *Sieyes* Directort tsufolják. Ugy va-

gyon le-festve mint volt *Abbée*, a' mely papi ruhájában, utolsó kenetet ad az ő mostani *Director collegáinak*.

Török Birodalom.

Egyiptomot illető környüldállások. Konstantzinpolyból, Aug. 24-dikénn: — „

„Hogy *Aboukirt* a' *Török* seregek el-foglalták, egészfen valóság; *Officialis* tudositás érkezett ide felölle 10-dikben. *Seid-Mustapha-Pascha* Jul. 21-dikénn érkezett-még egész erejével az *Aboukiri* öbölbe. A' partra minden ellentállás nélkül szállította-ki seregét; a' kastélyt és a' batteriát az után haladék nélkül meg-támadta. Az agyuzás mel' előtti 10 órától fogva dél-utáni 3-mig tartott; ekkór a' batteriában lévők kapitulálni kívántak volna, hanem a' tsatázásban fel-melegedett *Törökök*, semmi fel-tételekre nem halgattak; a' battériát meg-bágták, és a' 700 benne lévő *Frantziákat* kardra hányták. A' *Kastélyban* még 400-zan voltak; ezek, hogy úgy ne járjanak, mint az előbbeniek, magokat hadi fogságra adták. Mostan *Török* - szolgálatban lévő *Máyor*, volt *Frantzia* tiszt *Bromeley*, meg-külböztetete magát ezen két alkalmas tollágokkal, t. i. itt, és *Acre* várossánál.

„*Sidney Smith*, az *Abukir'* el-foglaltatása után 7-tedik nap érkezett ide: és jókor; mint-hogy jelen-léte által helyre-hozott egy kitsiny zürzavart, melyet valami előre nem látott történet okozott. *Mustapha-Pascha* t. i. *Aboukir'* környékénn tábort szállított volt, az *Alexandriának* meg-szállására szükséges készületet várván, 's-az ellenség' meg-félemléséről és gyengeségéről meg-gyöződve, olyan bátorságban volt, melynek nem soká kárát tapasztalta. Ejjizakának idejénn táborára rohant egy lovas *Frantzia* csoport; *Mus-*

tapha-Pascha, még annyi ideje lévén, lóra kapott: de a' lova azonnal ki-lövetvén alolla, maga és néhány emberei foglagra vitettek. *Sidney Smith* azonközben, és Török tengeri vezér *Abdul-Fetah-Bey*, már itt lévén, a' zürzavart azonnal rendbe hozták, és a' fegyvereseknek az ő *Acre* várossánál mutatott vitézségeiket juttatván eszékbe, ujj bátorságot öntöttek beléjük, 's-most már több segítségeik is érkezvén, *Alexandriának* ostromlásához kezdettenek."

Orosz Ország.

Az Orosz Császári Felség ily parantsolatot adatott ki közlelebről: University Library Cluj

„Parantsolat a' mi Sénátusunkhoz:

„Hogy még a' következő leg-később idő-kig is fenn maradjon a' mi Generál-Feldmarschalunk Gr. *Suwarow-Rimnisky*' nagy tetteinek emlékezete, ki a' mi győzedelmes népeinket, 's-a' Német Császár seregét vezérelve, négy hónapok alatt, ki-fzabadította az egész Orosz földet, oly meghódoltatóinak kezéből, kik el-felejtkeztek az Istenről; és ott, az Országokat, 's a' törvényes igazgatás formákat előbbeni állapotjokba visszahelyeztette; és hogy mi az egész világ előtt ki-nyilatkoztassuk háládatosságunkat ő erántta: az Orosz Birodalomnak fényes méltóságú Hertzegévé neveztük ötet, Generál-Feldmarschall Gróf *Suwarow-Rimniskyt* ily titulussal: *Italsky*. Akarjuk, hogy ezen méltóság, örökösenn megmaradjon az ő mint két ngmü maradékinál, 's parantsoljuk, hogy ő legyen, 's így írja magát: Hertzeg *Suwarow-Rimnisky-Italsky*,

*Pawlowsk*bann Aug. 8-dikánn 1799.

Pál.

Dánia.

A' *Koppenhágában* lakó Swétziai Követ olyan ki nyilatkozatalt terjesztett a' Dániai Minisztérium' elibe, hogy az ő ura a' *Swéd Király*, a' *Frantziák* ellen való *Coalitzióba* belé állott.

A' *Dániai Országló-szék* Sept. 14-dikénn egy Hirdetést tétetett közönséggé, a' mely a' kereskedőkhez vagyon intézteve, és ez a' foglalata summásón: — „Az *Orosz Császári Felség* meghatározván azt, hogy a' magak kikötő-helyeit a' *Dánus* és *Norvégus* hajók előtt bé zárattassa, és minden vélek való kereskedést félbe szakasztasson ezen rendelkezéséhez képpeszt ő Császári Felségének, miingyar az után külömb-külobb *Dánus* hajók, a' kik az *Orosz* kikötő-helyekbe bévezni akartanak volaa, azokoa bé nem bocsátottak, az olyanok pedig, a' melyek már azoa kikötő helyekben benn voltak, rendelést vettek, hogy onnét 48 óráknak eltelések alatt eltávozzanak. Ezen Császári végzésnek okául, abban különösön az hozattatik elő, hogy mind magában *Koppenhaga* városában, mind pedig az egész *Dániai* Királyi birodalomban megfzenvedtetnek azok a' *Klubok*, a' melyeknek principiumjaik, azokkal a' principiumokkal, a' melyek a' *Frantzia* orzági közönséges *Revolutziót* okozták, meg-egyeznek.„

Swétzia.

Azt írják *Stockholmból*, hogy az a' tilalom, a' mely által a' *Frantzia* országló-szék, a' *Frantzia* kikötő-helyekben táláltató *Swéd*-hajókat azokban benn-tiltatta, igen érezhető kárt okozott a' *Swéd* kereskedésnek, nevezetesen azért, hogy az által az adás-vevés.'s-vevelezés' cursusa, igen fel-hágott.

A' halhatatlan emlékezetü *Linneus'* emlékeztető oszlopa, már meg-készült, és az *Upsalai* templomba fel-állított. *Tsupa porphy* — magossága 10, szélessége 4 és $1\frac{1}{2}$ láb. Egy fundamentomonn két oszlopok állanak, és ezek között szemléltetik a' *Linneus* medállya, bronzban. — Alatta ilyen irás olvastatik:

Carolo a Linné
Botanicorum Principi
Amici & Discipuli.
MDCCXCVIII.

Magyar Ország.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Liptó Vármegyőben, September 20-ik napján.

„Három dologról kívánom a' Magy. Kurirt tudósítani: 1) hogy ezen hólnapnak 10-ikén tartott Generalis gyűlés' alkalmatosságával a' Fels. Cs. ármádia fegyverének szerentses elő meneteleért közönségesen, 's különösen a' *Mantuai* eröss várnak, Francziáktól lett vissza vételéért; *Szent-Miklóson*, a' R. Catholicusok templomában, nagy solennitással való *Te Deum laudamus* tartott, a' midőn Táblabeli Assessor, Titt. Felső Matyásóczi *Matyasovszki György* Ur, szép elmés versekben, a' *Novi* környékénn történt tsatában veit győzedelmét vitéz hadi népünknek, meg énekelte. — 2) hogy azon isteni tisztelet, ezen egész Vármegyében, ezen folyó hólnap' 15-ikén, minden R. Catholica, 22-ikén pedig minden Evangelica Ekklesiákban, nagy áhetatossággal tartattott. — 3) Hogy az ide való jobbára szegény Evangelicus lakosok, fel serkentetvén magok lelki Pásztoraik által, az ellenség által megkárosított Tirolisi lakosoknak számára, nagy örömmel, minden vallásra 's nemzetre való tekintet nélkül, a' Fels. rendelések szerént 60 Rh. forintokat öszve szedtenek, 's azokat a' ki-rendelt helyre el küldötték.

Orosháza September 18-ik napján. Hogy a' Fels. Kir. Helytartó Tanáts' azon kegyelmes rendelésének elégtétetödjön, melly szerént az ellenség által meg károfsittatott szegény Tirolisbelieknek Izámokra adakozni, és a' Haza' védelmezésében meg sebesített katonaságnak tépéseket, és tépésnek való ócska ruhát adni parantsoltatunk: a' Tek. Békés Vármegyében lévő hat Evangelika Ekklesiák egész kélszeggel és felebaráti szívetettel viselték magokat, 's ilyenképen adakoztak a' fent fel jegyzett végekre, ugymint:

I. A' meg károfsittatott Tirolisiáknak számokra:

1. A' Szarvasi Ekklesia	—	—	60	Rfor.	—	xr.
2. A' Csabai Ekklesia	—	—	50	—	—	—
3. Az Orosházi Ekklesia	—	—	20	—	30	—
4. A' Komlosi Ekklesia	—	—	20	—	21	—
5. A' Birinyi Tóth Ekklesia	—	—	33	—	51	—
6. A' Birinyi Német Ekklesia	—	—	40	—	22	—
In Summa			225	Rfor.	4	xr.

II. A' meg sebesített Katonák' számokra nyolczadfél mázsa, rész szerént tépést, rész szerént tépésnek való ruhákat szedtünk öfzve, a' mellyeket a' Mező-Hegyesi Cs. Kir. Commandónak, nyugtató levél (quietantia) mellett által isadtunk.

Szegedenn Septemper 22-ik napján: — „

Édes Fejedelmünk győzedelmeskedő fegyverének hire, nem külömben Mantua várának Olofz Ország ama leg erőfőbb kultsának szerentsés bé vétele volt azon különös örömnöknek oka, mellyel ezen T. N. Tsongrád Vármegyének rendelésébül e' folyó holnapnak 15 ik napján elsőbben: az Isteni Felségnek titkos munkálkodásiért hálát adtunk, és ditséretére a' *Te Deum laudamus*, a' jelenlévő fegyveres katonaságnak tüzelése, és ágyúk ropogási közt, a' Palánkbéli fő Templom-

ban buzgónn el énekeltük: Ezen ajtatosságnak végeződése után pedig: az úgy nevezett öt patsirtánál készült ujj *Szálában* öszve gyülekezett számos vendégeknak adatott gazdag ebéd alatt: ő Felségeknek ditsösséges uralkodásokért, kedves Palatinusunk, és hasonló felségő mátkája egészségéért; *Károly* Fő Hertzegnek, nem különben, *Suwarow*, *Kray*, és a' többi Hadi Vezéreknek, egy szóval: minden Armádiáinkknak szerentséjekért; Országunk' fő Kormányozóinak, valamint szintén ezen Nemes Vármegye Fő Ispányának ő kegyelmessége Korompai Gróf *Brunszvik József* Urnak hofzszú, és boldog életekért, végtére édes Hazánk boldogulásáért, vídám *Éjelen* Kikáltásokkal az ágyuknak, dohoknak, 's trombitáknak harsogási közt, Tokaival, 's Ménesivel töltött poharakat, tökéletes öröm érzéssel öblögettünk.

„Eftve a' Játék szinben egy ezen alkalmazosságra illő darab jádzattatott, minekutánna ő Felségeknek, nem különben Fő Hertzeg *Károly*, *Suwarow*, *Kray*, és ezen T. N. Vármegyének megvilágosított neveik előtt azon esméretes ének: *Isten tartsa Királynkat!* el énekeltetett volna. Az ide közel lévő *Pfandler* úr által készitetett *Illuminatio*, egy tellyes fényességben álló ditsőség templomot ábrázolt, mellynek tövénel a' Hadi Elszközök és szerzámok; *Ofzlopainál* győzdelmi zászlok, és tzimérek, közepén pedig a' Háládatosság' oltáran, ő Felségének, a' mi kegyes Királyunknak jól el talált borostyán kolzerás mejj - képe, allott, illyetén alá - irással:

Itthonn a' Békekégg
Kint a' győzödelmek
koszorúi
FERENTZ!
melly szépen illenek!

A' szabad bál, és mulattság egész reggelig tartott, mellyben, valamint hogy minden jelenlévőknek igazi kedve, úgy T. Vice Ispány *Kárász István* Urnak jó szive, és All. Jegyző Nemes *Babartzi Imre* Urnak a' kire ezen pompa' eszközésének végben vitele egészlen bizattatott, helylyes, és szorgalmatos gondoskodása nyilvánosságosan ki tetfzett.

Szala-Egerszegen September 20-ik napján.

Az el múlt kedden reggel, itten is háládo isteni tisztelet és *Te Deum Laudamus* tartatott *Mantua* várának szerentséssen lett vizfza vételért, a' melly alkalmatossággal Fő Tisztelendő *Szegedi János* Felső-Eörsi P. P. U. nagy misét mondott Fő Tiszt. *Nagy József* Szombathelyi Kanonok Ur pedig, a' tárgy méltóságához alkalmaztatot. Magyar predikatziót tartott.

Ezen áhétatosságnak végződése után ezen Tekint. Szala Vármegyének Fő Ispanságot viselő Administratorja, Cs. Kir. udvari Tanácsos és Referendarius Melt. *Medgyesi Somogyi János* Ur Ő Nagysága' előülése alatt, generális Gyűlés tartatott, mellyben Titt. *Domján József* Ur Fő Szolgabiróvá, Cs. K. Tanácsos *Boros Sándor*, *Káldy Sándor*, és *Marics* Urak pedig, Tábla Birákká tétődtek.

* * *

A' közelebb múlt postta napon általunk kiadatott Tóldalék' első lapjának 2-ik sorában a' *leg Erdemes* helyett, *leg Erdemesebbet* kell olvasni.

P. D.